

Pradžią>Pinigai ir piniginiai reikalavimai>Nemokumas, bankrotas

Nemokumas, bankrotas

Austrija

1 Kam gali būti iškelta nemokumo byla?

Austrijos bankroto teisė taikoma ne tik verslininkams. Galimybė tapti nemokiu faktiškai apibrėžiama kaip veiksnumas pagal privatinę teisę: bet kuris asmuo, galintis **turėti teisių ir pareigų**, taip pat turi galimybę tapti nemokiu. Kita vertus, tai nėra **galimybės sudaryti sandorius** klausimas. Tai reiškia, kad bet kuris **fizinis asmuo** (net ir vaikas) gali būti nemokus skolininkas; nemokiais skolininkais taip pat gali tapti **juridiniai asmenys** (viešieji ir privatieji), **registruotos partnerystės** pagal Įmonių kodeksą (vok. *Unternehmensgesetzbuch*) (tikrosios ūkinės bendrijos (vok. *offene Gesellschaften*), paprastosios komandinės ūkinės bendrijos (vok. *Kommanditgesellschaften*)) ir **mirusių asmenų palikimas**. Kita vertus, **pasyviosios partnerystės** (vok. *stille Gesellschaften*) ir **civilinės teisės bendrovės** (vok. *Gesellschaften bürgerlichen Rechts*) galimybės tapti nemokiomis neturi.

Likvidavus juridinį asmenį arba registruotą partnerystę, inicijuoti nemokumo bylą leidžiama tol, kol **turtas nepaskirstytas** (Nemokumo kodekso (vok. *Insolvenzordnung*, toliau – NK) 68 straipsnis).

Bankroto procedūra (vok. *Konkursverfahren*), tačiau ne reorganizavimo procesas (vok. *Sanierungsverfahren*), gali būti inicijuota **kredito įstaigų, vertybinių popierių įmonių, investavimo paslaugų įmonių ir draudimo įmonių** turtui (Bankininkystės įstatymo (vok. *Bankwesengesetz*, BWG) 82 straipsnio 1 dalis, 2018 m. Vertybinių popierių priežiūros įstatymo (vok. *Wertpapieraufsichtsgesetz*, WAG 2018) 79 straipsnis ir 2016 m. Draudimo priežiūros įstatymo (vok. *Versicherungsaufsichtsgesetz*, VAG 2016) 309 straipsnio 3 dalis).

2 Kokios yra nemokumo bylos iškėlimo sąlygos?

Nuo 2010 m. Nemokumo įstatymo pakeitimo įstatymo (vok. *Insolvenzrechtsänderungsgesetz 2010*) priėmimo dabar pagal Austrijos teisę yra tik viena **standartinė nemokumo bylą rūšis**. Vis dėlto tuo pačiu metu, priklausomai nuo faktinės nemokumo bylos eigos, jai priskiriami skirtingi pavadinimai.

Nemokumo byla vadinama **bankroto procedūra** (vok. *Konkursverfahren*), jeigu bylos inicijavimo metu dar nėra pateiktas restruktūrizavimo planas. Iš esmės vykstant bankroto procedūrai įmanomas ir likvidavimas, ir restruktūrizavimas.

Nemokumo byla vadinama **reorganizavimo procesu**, jeigu bylos inicijavimo metu jau yra priimtas restruktūrizavimo planas. Proceso metu siekiama reorganizuoti skolininką. Reorganizavimo procesas gali būti vykdomas verslą vykdančioms fiziniams asmenims, juridiniams asmenims, ūkinėms bendrijoms ir mirusių asmenų palikimui (NK 166 straipsnis).

Reorganizavimo procesas įmanomas **tiesk skolininkui valdant turtą, tiek jo nevaldant** (vok. *Eigenverwaltung*). Skolininkas (prižiūrint reorganizavimo administratoriui (vok. *Sanierungsverwalter*)) ir toliau valdo turtą, jeigu jis restruktūrizavimo plane nemokaus turto kreditoriams pasiūlo bent 30 proc. turto dalį ir pateikiami papildomi dokumentai. Pavyzdžiui, reikalingas finansinis planas, kuriame numatomas finansavimo užtikrinimas 90 dienų.

Skolos suregulavimo procesas (vok. *Schuldenregulierungsverfahren*), prieinamas verslo nevykdantiems fiziniams asmenims, yra dar vienas nemokumo bylos variantas.

Prašymą inicijuoti nemokumo bylą turi pateikti arba skolininkas, arba kreditorius. Reorganizavimo proceso atveju prašymą bet kuriuo atveju turi pateikti skolininkas ir turi būti parengtas restruktūrizavimo planas.

Būtina sąlyga nemokumo bylai inicijuoti – skolininkas iš esmės turi būti **nemokus** (NK 66 straipsnis). Nemokumo bylą taip pat galima inicijuoti kaip reorganizavimo procesą, kai **gresia nemokumas** (NK 167 straipsnio 2 dalis). Nemokumo bylos registruotoms partnerystėms, kuriose nėra vienas neribotą atsakomybę turintis partneris nėra fizinis asmuo, arba juridinių asmenų turtui ir mirusių asmenų palikimui taip pat inicijuojamos **per didelio įsiskolinimo** atveju (NK 67 straipsnis).

Dar viena sąlyga, kad būtų inicijuojama nemokumo byla – **turtas turi padengti išlaidas**. Turi būti padengiamos bent jau pradinės nemokumo bylos išlaidos (išimtis: skolos suregulavimo procesas tam tikrais atvejais).

Apie nemokumo bylos inicijavimą įsakymu paskelbiama internete (www.edikte.gv.at). Nemokumo bylos inicijavimas įgyja teisinę galią kitą dieną nuo įsakymo paskelbimo. Nemokumo bylos inicijavimo atvejais taip pat registruojami viešuose registruose (Žemės registre (vok. *Grundbuch*), Įmonių registre (vok. *Firmenbuch*) ir kt.).

Jeigu nemokumo bylos negalima inicijuoti nedelsiant, nemokumo teismas (vok. *Insolvenzgericht*) turi skirti **laikinasias apsaugos priemones** siekiant apsaugoti turtą ir ypač užkirsti kelią nuginčijamiems teisiniams veiksams ir užtikrinti verslo tęstinumą, jeigu prašymas inicijuoti bylą nėra akivaizdžiai nepagrįstas (NK 73 straipsnis). Teismas gali uždrausti skolininkui atlikti tam tikrus teisinius veiksmus (pvz., parduoti arba suvaržyti teises į turtą) arba reikalauti tokiems veiksams teismo patvirtinimo. Taip pat galima skirti laikinąjį administratorių.

3 Kokia nuosavybė sudaro nemokaus subjekto turto dalį? Kaip tvarkomas turtas, kurį skolininkas įgijo arba kuris jam perduotas po to, kai buvo iškelta nemokumo byla?

Nemokumo bylos inicijavimo poveikis – skolininkui atimama teisė laisvai disponuoti visu turtu, kuriam taikomas priverstinis išieškojimas ir kuris skolininkui priklauso arba yra skolininko įgyjamas nemokumo bylos nagrinėjimo metu (NK 2 straipsnio 2 dalis). Tas turtas priskiriamas nemokaus skolininko turtui (vok. *Insolvenzmasse*).

Atitinkamai nemokaus skolininko turtą sudaro visos kilnojamasis ir nekilnojamasis skolininko turtas, pvz., nekilnojamojo turto objektų nuosavybės dalys, bendrosios nuosavybės dalys, reikalavimai, nuomos teisės, palikimas ir kt. Nemokaus skolininko turtui nepriskiriami skolininko reikalavimai gauti išlaikymą, skolininko asmeninėmis pastangomis uždirbamos lėšos arba neareštuotina darbo užmokesčio dalis (būtinasis pragyvenimas). Panašiai nemokaus skolininko turtas neapima neareštuotino kilnojamojo turto (pvz., asmeninio naudojimo daiktų) ir grynai asmeninių teisių (pvz., pramoninės nuosavybės teisių).

Jeigu skolininkas gyvena nemokaus skolininko turtui priklausančiame name (arba pats savininkas gyvena savo bute), jis ir jo šeima iš pradžių neišskeldinami iš būtinųjų gyvenamųjų patalpų (NK 5 straipsnio 3 dalis). Vis dėlto tai neužkerta kelio nemokumo byloje realizuoti namą (arba butą, kuriame gyvena pats savininkas). Nemokumo teismas taip pat palieka skolininkui ir jo šeimai teisę laisvai disponuoti būtinų gyvenamųjų patalpų nuomos teisėmis (arba kitomis naudojimo teisėmis) (NK 5 straipsnio 4 dalis). Paliekant skolininkui teisę laisvai disponuoti tokiomis teisėmis jos atskiriamos nuo nemokaus skolininko turto. Be to, kreditorių komitetas (vok. *Gläubigerausschuss*), gavęs nemokumo teismo patvirtinimą, gali nuspręsti nuo nemokaus skolininko turto atskirti reikalavimus, kurių tinkamas patenkinimas nėra tikėtinas, arba nedidelės vertės daiktus (NK 119 straipsnio 5 dalis). Tokio atskyrimo priežastis – išvengti kiekvieno nemokaus skolininko turtui priklausančio daikto realizavimo išlaidų, jeigu toks daiktas nemokaus skolininko turtui neduotų jokios naudos.

4 Kokius įgaliojimus atitinkamai turi skolininkas ir nemokumo specialistas?

Bankroto procedūra

Skolininkas

turi teisę kreiptis dėl bankroto ir apeliacine tvarka apskųsti bankroto procedūros inicijavimą;
netenka teisės disponuoti turtu, priklausančiu nemokaus skolininko turtui, kai inicijuojama bankroto procedūra;
turi teisę dalyvauti kreditorių susirinkimuose (vok. *Gläubigerversammlung*) ir kreditorių komiteto susirinkimuose;
turi teisę pateikti prašymą sudaryti restruktūrizavimo planą.

Bankroto patikėtinis (vok. *Masseverwalter*)

yra atsakingas už praktinį nemokumo bylos administravimą;
peržiūri finansinę skolininko padėtį;
toliau vykdo verslą, jeigu inicijuojant bylą jis dar nėra užbaigtas ir dėl verslo sąsajos neblogėja kreditorių padėtis;
nagrinėja pateiktus reikalavimus;
nagrinėja, ar restruktūrizavimo planas atitinka kreditorių interesus ir ar tikėtina, kad jis bus įgyvendintas;
nustato turtą ir juo disponuoja;
administruoja nemokaus skolininko turtą ir veikia kaip jo atstovas;
naudojasi ginčijimo teise nemokaus skolininko turto naudai;
paskirsto iš nemokaus skolininko turto gautas pajamas.

Kai bankroto procedūra taikoma verslo nevykdantiems fiziniams asmenims (skolos sureguliuavimo procesas), bankroto patikėtinio skyrimas yra išimtis. Jeigu nemokumo teismas nepaskiria bankroto patikėtinio, jis turi pats spręsti pagal Nemokumo kodeksą bankroto patikėtinui pavedamus klausimus.

Restruktūrizavimo procedūra skolininkui nevaldant turto

Skolininkas

prašo inicijuoti reorganizavimo procesą ir sudaryti restruktūrizavimo planą;
netenka teisės disponuoti turtu, priklausančiu nemokaus skolininko turtui, kai inicijuojama nemokumo byla;
turi teisę dalyvauti kreditorių ir kreditorių komiteto susirinkimuose;
Bankroto patikėtinis
yra atsakingas už praktinį nemokumo bylos administravimą;
peržiūri finansinę skolininko padėtį;
toliau vykdo verslą, jeigu inicijuojant bylą jis dar nėra užbaigtas ir dėl verslo sąsajos neblogėja kreditorių padėtis;
nagrinėja pateiktus reikalavimus;
nagrinėja, ar restruktūrizavimo planas atitinka kreditorių interesus ir ar tikėtina, kad jis bus įgyvendintas;
administruoja nemokaus skolininko turtą ir veikia kaip jo atstovas;
naudojasi ginčijimo teise nemokaus skolininko turto naudai.

Restruktūrizavimo procedūra skolininkui valdant turtą

Skolininkas

prašo inicijuoti reorganizavimo procesą skolininkui valdant turtą bei sudaryti restruktūrizavimo planą ir kartu su prašymu pateikia turtą valdančio skolininko statusui reikalingus dokumentus;
išlaiko (ribotą) teisę disponuoti turtu ir iš esmės pats toliau administruoja savo turtą;
yra prižiūrimas reorganizavimo administratoriaus ir nemokumo teismo.
Reorganizavimo administratorius
prižiūri skolininką ir skolininko verslo valdymą;
suteikia arba atsisako suteikti leidimą imtis teisinių veiksmų, kurie nėra taikomi vykdant įprastą verslo veiklą;
atstovauja skolininkui visais klausimais, kuriais skolininkas neturi disponavimo teisės;
nustato finansinę skolininko padėtį;
nagrinėja, ar restruktūrizavimo planą įmanoma įvykdyti ir ar yra priežasčių atšaukti teisę administruoti turtą;
nagrinėja pateiktus reikalavimus;
naudojasi ginčijimo teise nemokaus skolininko turto naudai.

Nemokumo teismas turi prižiūrėti nemokumo administratoriaus (vok. *Insolvenzverwalter*) veiksmus. Teismas nemokumo administratoriui gali duoti raštiškus ar žodinius nurodymus, gauti ataskaitas ir paaiškinimus, tikrinti sąskaitas, kitus dokumentus ir atlikti reikiamus tyrimus. Teismas taip pat gali nurodyti nemokumo administratoriui gauti kreditorių komiteto nurodymus konkrečiais klausimais. Nemokumo administratorius turi pranešti teismui apie tam tikrus sandorius prieš juos sudarydamas (NK 116 straipsnis); kitiems sandoriams reikalingas kreditorių komiteto ir nemokumo teismo patvirtinimas (NK 117 straipsnis).

Nemokumo administratoriaus skyrimas ir atlygis

Nemokumo administratorių nemokumo bylos inicijavimo metu savo iniciatyva skiria nemokumo teismas. Administratorius turi būti gerbiamas, patikimas, turėti verslo patirties ir išmanyti nemokumo sistemą (NK 80 straipsnio 2 dalis). Kai nemokumo byla susijusi su verslo subjektais, reikalingos pakankamos verslo teisės ar verslo administravimo žinios (NK 80 straipsnio 3 dalis). Nemokumo administravimu suinteresuoti asmenys gali užsiregistruoti nemokumo administratorių sąrašė. Sąrašas pateiktas internete adresu www.iv.justiz.gv.at, juo naudojasi nemokumo teismai, kad jiems būtų paprasčiau parinkti tinkamą nemokumo administratorių.

Nemokumo administratorius negali būti artimas skolininko giminaitis (NK 32 straipsnis), tačiau negali būti ir jo konkurentas, jis turi būti nepriklausomas ir nuo skolininko, ir nuo kreditorių (NK 80b straipsnio 1 dalis).

Nemokumo administratoriaus gali būti skiriami ir juridiniai asmenys. Jie turi teismui nurodyti fizinio asmens, jiems atstovaujančio vykdant nemokumo administravimą, vardą ir pavardę (NK 80 straipsnio 5 dalis).

Nemokumo administratorius turi teisę į savo patirtų piniginių išlaidų kompensavimą ir į atlygį už savo darbą, įskaitant PVM (NK 82 straipsnio pirmas sakiny). Administratoriaus mokesčio dydis reguliuojamas teisės aktais (NK 82 straipsnis) ir priklauso nuo bendrųjų pajamų, kurias nemokumo administratorius gavo iš turto realizavimo. Tačiau tai apima tik tas pajamas, už kurių surinkimą nemokumo administratorius buvo atsakingas. Minimalus nemokumo administratoriaus atlygis yra 3 000 EUR. Papildomas atlygis mokamas patvirtinus restruktūrizavimo ar mokėjimo planą (NK 82a straipsnis) ir už turto dalies realizavimą (NK 82d straipsnis). Atskiras atlygis mokamas ir už tolesnį verslo vykdymą (NK 82 straipsnio 3 dalis).

5 Kokiomis sąlygomis galima remtis įskaitymais?

Galimybė įskaityti skolininko reikalavimą nemokumo bylos nagrinėjimo metu iš esmės išlaikoma.

Tačiau taikoma būtina sąlyga, kad **reikalavimai buvo tinkami įskaitymui bylos inicijavimo metu**. Reikalavimų įskaityti neleidžiama, jeigu nemokumo bylos kreditorius tapo nemokaus skolininko bendraskoliu tik po nemokumo bylos inicijavimo arba jeigu reikalavimas skolininkui buvo įgytas tik po nemokumo bylos inicijavimo (NK 20 straipsnio 1 dalies pirmas sakiny). Be to, įskaityti reikalavimo **neleidžiama**, jeigu trečioji šalis per paskutinius **šešis mėnesius iki nemokumo bylos inicijavimo** įgijo priešpriešinį reikalavimą skolininkui ir įgijimo metu **žinojo** arba turėjo žinoti **apie nemokumą** (NK 20 straipsnio 1 ir 2 dalys). Tokiais atvejais net ir nedidelis aplaidumas aiškinamas trečiosios šalies nenaudai.

Nemokumo byloje galima įskaityti **sąlyginį reikalavimą**, neatsižvelgiant į tai, ar sąlyginį reikalavimą pateikia nemokumo bylos kreditorius ar skolininkas. Jeigu nemokumo bylos kreditorius turi sąlyginį reikalavimą, nemokumo teismas gali jį įskaityti, jeigu pateikiamas užstatas (NK 19 straipsnio 2 dalis). Įskaityti reikalavimo nemokumo byloje netrukdo tai, kad nemokumo bylos kreditoriaus reikalavimas yra **nepiniginis** (NK 19 straipsnio 2 dalis). Tai nesukelia sunkumų, nes tokios teisės po nemokumo bylos inicijavimo paverčiamos piniginiiais reikalavimais (NK 14 straipsnio 1 dalis).

Nemokių skolininkų kreditoriai, turintys reikalavimus, kuriuos galima įskaityti, **nepivalo jų pateikti nemokumo byloje**, jeigu jie patenkinami įskaitant priešpriešinį reikalavimą (NK 19 straipsnio 1 dalis). Vis dėlto Aukščiausiasis Teismas (vok. *Oberster Gerichtshof*, OGH) nusprendė, kad, jeigu nemokumo bylos kreditorius nepasinaudoja teisės aktais numatyta galimybe pagal NK 19 straipsnio 1 dalį įskaityti reikalavimą nemokumo bylos nagrinėjimo metu, galutinai patvirtinus restruktūrizavimo planą ir užbaigus nemokumo bylą, jis reikalavimą paprastai galės įskaityti tik proporcingai restruktūrizavimo plane nurodytai turto daliai (RIS-Justiz RS0051601 [T4]).

6 Kokios yra nemokumo bylų pasekmės esamoms sutartims, kuriose skolininkas yra viena iš šalių?

Dvišalės sutartys

Jeigu nemokumo bylos inicijavimo metu skolininkas ir kita proceso šalis nėra įvykdę dvišalės sutarties arba ją yra įvykdę ne iki galo, nemokumo administratorius gali arba įvykdyti sutartį (visą) skolininko vardu ir reikalauti kitos proceso šalies ją įvykdyti, arba atsisakyti sutarties (NK 21 straipsnio 1 dalis). Vykstant reorganizavimo procesui, kai skolininkas valdo turtą, skolininkas paraginamas padaryti pareiškimą pagal NK 21 straipsnį. Jeigu skolininkas pageidauja atsisakyti sutarties, reikalingas reorganizavimo administratoriaus patvirtinimas (NK 171 straipsnio 1 dalis). Jeigu kita proceso šalis turi prievolę įvykdyti sutartį iš anksto, ji gali atsisakyti vykdyti sutartį, kol bus pateiktas užstatas, išskyrus atvejus, kai sutarties sudarymo metu proceso šalis žinojo apie nepalankią skolininko finansinę padėtį (NK 21 straipsnio 3 dalis).

Nuoma

Jeigu nemokumo byla inicijuojama nuomininkui, nemokumo administratorius turi teisę nutraukti nuomą, jeigu įvykdoma pareiga laikytis teisės aktais nustatyto arba sutarto trumpesnio pranešimo termino (NK 23 straipsnis).

Darbo sutartys

Jeigu skolininkas yra darbdavys ir jeigu sutartis dėl darbo santykių jau yra sudaryta, ją darbuotojas iš esmės gali nutraukti savo iniciatyva anksčiau laiko arba ją per vieną mėnesį nuo sprendimo, kuriuo nurodoma likviduoti įmonę arba jos padalinį, šis likvidavimas patvirtinamas arba atliekamas pats likvidavimo veiksmas, paskelbimo gali nutraukti nemokumo administratorius, laikydamasis teisės aktais nustatyto pranešimo termino, kolektyvine sutartimi nustatyto pranešimo termino arba leistinai sutarto trumpesnio pranešimo termino ir atsižvelgdamas į teisės aktais nustatytus sutarties nutraukimo apribojimus. Specialios nuostatos taikomos nemokumo bylai skolininkui valdant turtą.

Draudimas nutraukti sutartis

Jeigu sutarties nutraukimas pakenktų tolesniam skolininko verslo vykdymui, kita proceso šalis gali nutraukti su skolininku sudarytą sutartį šešių mėnesių laikotarpiui nuo nemokumo bylos inicijavimo, tačiau tik esant svarbiai priežastčiai. Skolininko ekonominės padėties pablogėjimas ir skolininko neįvykdyti reikalavimai, kurių įvykdymo terminai suėjo prieš nemokumo bylos inicijavimą, nėra laikomi svarbia priežastimi (NK 25a straipsnio 1 dalis). Teisės į paskolų paskirstymą atveju ir darbo sutarčių atveju apribojimai netaikomi, jeigu sutartį nutraukti būtina siekiant išvengti didelės asmeninės ar ekonominės žalos sutarties šaliai (NK 25a straipsnio 2 dalis).

Negaliojantys susitarimai

Pagal NK 25b straipsnio 2 dalį neleidžiama į sutartį įtraukti nuostatos, pagal kurią sutarties atsisakoma arba ji nutraukiama nemokumo bylos inicijavimo atveju. Tai iš esmės taikoma visoms sutartims (keletas išimčių yra susijusios su sutartimis pagal Bankininkystės įstatymą arba Vertybinių popierių biržos įstatymą (vok. *Börsegesetz*)).

7 Kokios yra nemokumo bylų pasekmės individualių kreditorių iškeltoms byloms (išskyrus nebaigtas nagrinėti bylas)?

Kai nemokumo byla inicijuojama, nemokių skolininkų kreditoriai nebegali siekti teismo proceso būdu įvykdyti savo reikalavimų skolininkui nei individualiai, nei kitaip, o tik per nemokumo bylą (**teismo proceso draudimas**, NK 6 straipsnio 1 dalis). Teismas taip pat negali duoti nurodymų dėl reikalavimų patenkinimo iš nemokaus skolininko turto. Tik vykstant reorganizavimo procesui, kai skolininkas valdo turtą, skolininkas išlaiko teisę dalyvauti teismo procesuose ir kituose procesuose, susijusiuose su skolininko teisės valdyti turtą klausimais (NK 173 straipsnis). Jeigu, pažeidžiant NK 6 straipsnio 1 dalį, po nemokumo bylos inicijavimo skolininkas pareiškia ieškinį arba ieškinytis pareiškiamas skolininkui, ieškinytis turi būti paliekamas nenagrinėtas.

Be to, po nemokumo bylos inicijavimo nebegalima įgyti turto suvaržymo teisės arba teisės į reikalavimo patenkinimą, kuria siekiama priverstinai įvykdyti nemokumo byloje pateiktą reikalavimą (**priverstinio vykdymo draudimas**, NK 10 straipsnio 1 dalis). Nėra bendro draudimo priverstinai įgyvendinti prieš nemokumo bylos inicijavimą įgytą teisę į atskyrimą ir teisę sudaryti atskirą susitarimą; taigi šias teises priverstinai įgyvendinti galima ir nemokumo bylos nagrinėjimo metu.

Teismo proceso ir priverstinio vykdymo draudimus teismas turi įgyvendinti **teismo iniciatyva**, jie galioja visiems nemokumo bylos kreditoriams.

8 Kokios yra nemokumo bylų pasekmės tolesniam bylų, nebaigtų nagrinėti bankroto bylos iškilimo metu, nagrinėjimui?

Inicijavus nemokumo bylą su nemokaus skolininko turto susiję nebaigti teismo procesai **sustabdomi ex lege** (NK 7 straipsnio 1 dalis). Procesus teismas stabdo **teismo iniciatyva**.

Su nemokumo byloje pateiktais reikalavimais susijusių procesų bet kuriuo atveju negalima atnaujinti iki tikrinimo posėdžio (NK 7 straipsnio 3 dalis). Jeigu tikrinimo posėdyje reikalavimą **ginčija** nemokumo administratorius arba vienas iš kreditorių, turinčių teisę tai daryti, sustabdytas procesas gali būti **tesiamas kaip tikrinimo procesas** (NK 113 straipsnis).

Procesas dėl reikalavimų, kurie nepateikiami nemokumo byloje, gali būti atnaujinamas **nedelsiant**.

Priverstinio vykdymo procesas, pradėtas iki nemokumo bylos inicijavimo, iš esmės nestabdomas. Tačiau turto suvaržymo teisės ir teisės į reikalavimų patenkinimą, įgytos siekiant priverstinai įvykdyti mokėjimą per 60 dienų iki nemokumo bylos inicijavimo, baigia galioti *ex lege*, išskyrus atvejus, kai šios teisės atsirado kaip teisės į reikalavimų patenkinimą pagal viešąją teisę (NK 12 straipsnio 1 dalis). Jeigu teisės baigia galioti, **priverstinio turto realizavimo procesas** turi būti **stabdomas** nemokumo teismo arba nemokumo administratoriaus prašymu (NK 12 straipsnio 2 dalis).

9 Kokie yra pagrindiniai kreditorių dalyvavimo nemokumo bylose elementai?

Pirmasis kreditorių susirinkimas

Kreditorių susirinkimas yra visuotinis nemokumo bylos kreditorių organas, sudarantis nemokumo bylos kreditoriams galimybę dalyvauti byloje. Nemokumo teismas yra atsakingas už kreditorių susirinkimo sušaukimą ir pirmininkavimą jame (NK 91 straipsnio 1 dalis). Pirmasis kreditorių susirinkimas šaukiamas inicijavus nemokumo bylą ir yra privalomas pagal teisės aktus. Kitus susirinkimus nemokumo teismas šaukia savo nuožiūra. Konkrečiais atvejais kreditorius

susirinkimas šaukiamas, jeigu jo prašo nemokumo administratorius, kreditorių komitetas arba bent du kreditoriai, kurių reikalavimai atitinka apie ketvirtadalį nemokumo byloje pateiktų reikalavimų, nurodant darbotvarkės punktus.

Kreditorių susirinkimas turi tam tikras teises teikti prašymus (pvz., dėl kreditorių komiteto skyrimo arba nemokumo administratoriaus atleidimo). Jis taip pat atsakingas už balsavimą dėl restruktūrizavimo plano patvirtinimo.

Kreditorių susirinkimo sprendimai ir prašymai paprastai turi būti tvirtinami absoliučia balsų dauguma, kuri apskaičiuojama pagal reikalavimų sumą (NK 92 straipsnio 1 dalis).

Kreditorių komitetas

Kreditorių komitetas nemokumo byloje skiriamas ne visada – tik tada, kai tai atrodo tikslinga pagal verslo pobūdį arba konkretų mastą. Jeigu planuojama parduoti arba išnuomoti verslą arba jo dalį (NK 117 straipsnio 1 dalies 1 punktas), kreditorių komitetas turi būti šaukiamas visada. Jis prižiūri nemokumo administratorių ir jam padeda (NK 89 straipsnio 1 dalis). Administratorius svarbiais klausimais turi konsultuotis su kreditorių komitetu (NK 114 straipsnio 1 dalis). Būtina tam tikrų svarbių sandorių (pvz., verslo pardavimo) galiojimo sąlyga yra kreditorių komiteto pritarimas.

Kreditorių komitetą sudaro trys–septyni nariai. Juos savo iniciatyva arba pagal gautą prašymą skiria teismas. Nariais gali būti skiriami ne tik kreditoriai, bet ir kiti fiziniai ar juridiniai asmenys.

Kreditorių apsaugos asociacijos

Praktikoje nemokių skolininkų kreditoriams daugeliu atvejų atstovauja **kreditorių apsaugos asociacijos** (vok. *Gläubigerschutzverbände*). Šios asociacijos teikia reikalavimus, dalyvauja posėdžiuose, naudojasi savo atstovaujamo nemokumo bylos kreditorių balsavimo teisėmis restruktūrizavimo plano atveju. Kreditorių apsaugos asociacijos taip pat prižiūri, kaip nemokumo administratorius paskirsto lėšas.

10 Kaip nemokumo specialistas gali naudotis ar disponuoti turtu?

Bankroto patikėtinis iš esmės privalo neteisėtine tvarka realizuoti nemokaus skolininko turtui priklausančius daiktus, juos **parduodamas atviroje rinkoje**.

Aukcionus pagal Priverstinio vykdymo kodeksą (vok. *Exekutionsordnung*) **teismas vykdo** tik išimtiniais atvejais, kai nemokumo teismas taip nusprendžia bankroto patikėtinio prašymu.

Nemokumo teismui pritarus, kreditorių komitetas gali nuspręsti, kad reikalavimai, kurių tinkamai priverstinai įvykdyti veikiausiai nepavyks, ir mažos vertės daiktai turėtų būti palikti skolininkui laisvai disponuoti.

11 Kokie reikalavimai turi būti nukreipti į nemokaus skolininko turtą ir kaip vertinami reikalavimai, atsiradę iškelus nemokumo bylą?

Nemokumo byloje pateikti reikalavimai

Nemokumo byloje pateikti reikalavimai (vok. *Insolvenzforderungen*) yra reikalavimai, kuriuos po nemokumo bylos inicijavimo teikia kreditoriai, turintys piniginių reikalavimų skolininkui (NK 51 straipsnis). Vis dėlto nemokumo byloje pateiktų reikalavimų palūkanos, susikaupusios nuo nemokumo bylos inicijavimo pradžios, dalyvavimo nemokumo byloje išlaidos, baudos už bet kokias nusikalstamas veikas, taip pat su dovanomis susiję reikalavimai, o su mirusio asmens palikimu susijusių nemokumo bylų atveju ir reikalavimai pagal testamentines išskirtines, nėra laikomi nemokumo byloje pateiktais reikalavimais (NK 58 straipsnis).

Nemokumo byloje pateiktiems reikalavimams iš esmės taikomas vienodo statuso principas. Nemokumo byloje pirmenybė neteikiama nei valdžios institucijoms, nei darbuotojams.

Vis dėlto akcininko reikalavimai grąžinti akcininko paskolą, kuria pakeičiamas turtas, yra antraeiliai.

Jeigu kreditorius pageidauja patenkinti savo reikalavimą iš nemokaus skolininko turto, jis turi savo reikalavimą pateikti nemokumo byloje, net jeigu šiuo klausimu vyksta teismo procesas arba jau yra priimtas sprendimas.

Reikalavimai dėl skolų, patirtų dėl turto

Reikalavimai dėl skolų, patirtų dėl turto (vok. *Massenforderungen*), yra reikalavimai, konkrečiai išvardyti kodekse, atsirandantys tik po nemokumo bylos inicijavimo. **Reikalavimai dėl skolų, patirtų dėl turto**, tenkinami iš nemokaus skolininko turto pirmenybine tvarka, t. y. prieš tenkinant nemokumo bylos kreditorių reikalavimus (NK 47 straipsnio 1 dalis). Svarbiausi tokie reikalavimai yra šie (NK 46 straipsnio 1 dalis):

su nemokumo byla susijusios išlaidos;

lėšos, skiriamos nemokaus skolininko turtui išsaugoti, administruoti ir valdyti;

visos su nemokaus skolininko turtu susijusios valstybinės rinkliavos, jeigu rinkliavą lemiančios aplinkybės susidaro po nemokumo bylos inicijavimo;

darbuotojų reikalavimai gauti įprastą atlyginimą už laikotarpius po nemokumo bylos inicijavimo;

reikalavimai vykdyti nemokumo administratoriaus sudarytas dvišales sutartis;

reikalavimai, susiję su nemokumo administratoriaus teisiniais veiksmais;

reikalavimai, susiję su nemokaus skolininko turto nepagrįstu pagausėjimu;

reikalavimai, susiję su darbo santykių nutraukimu, jeigu darbo sutartis buvo sudaryta nemokumo bylos nagrinėjimo metu;

Reikalavimų dėl skolų, patirtų dėl turto, nemokumo byloje teikti nebūtina. Jeigu nemokumo administratorius atsisako tenkinti tokius reikalavimus, kurių patenkinimo terminas yra suėjęs, tada atitinkamas kreditorius gali reikalavimą ginti teismuose.

12 Kokios yra taisyklės, reglamentuojančios reikalavimų pateikimą, patikrinimą ir pripažinimą?

Nemokumo byloje pateikti reikalavimai turi būti raštu pateikiami nemokumo teismui. Reikalavimai turi būti teikiami nacionaline valiuta (eurais); valiutos keitimo kursas bus apskaičiuojamas pagal nemokumo bylos inicijavimo dienos duomenis. Teikiant reikalavimą būtina nurodyti jo sumą ir faktus, kuriais jis grindžiamas, taip pat įrodymus, kurie gali būti pateikti reikalavimui pagrįsti. Kreditorius taip pat turi nurodyti, ar išlaikomos nuosavybės teisės į reikalavimo objektą ir į kurį turtą teisės išlaikomos, ar reikalaujama įskaitymo ir, jei taip, nemokumo bylos iškelimo dieną galiojančių abipusių reikalavimų sumas. Kreditorius turi nurodyti savo e. pašto adresą ir banko sąskaitos duomenis.

Reikalavimai turėtų būti pateikti naudojantis forma, teikiama adresu <http://www.justiz.gv.at/>. Jei kreditorius pateikia reikalavimą nenaudodamas šios formos, reikalavime vis tiek turi būti nurodyta formoje išvardyta informacija.

Užsienio kreditorių pateiktiems reikalavimams taikomas ES nemokumo reglamentas. Standartinė forma pateikta įgyvendinimo reglamente; jeigu kreditorius nenaudoja tos formos, pateiktame reikalavime vis tiek turi būti pateikta Nemokumo reglamente nurodyta informacija.

Nemokumo byloje reikalavimai turi būti pateikiami iki įsakyme dėl nemokumo nurodyto reikalavimų pateikimo termino. Jeigu kreditorius per vėlai pateikia savo reikalavimą, jam gali tekti sumokėti su specialiu tikrinimo posėdžiu susijusias išlaidas. Reikalavimai, pateikti vėliau negu likus 14 dienų iki galutinių ataskaitų tikrinimo posėdžio, nebus svarstomi (NK 107 straipsnio 1 dalies paskutinis sakiny).

Jeigu pateiktą reikalavimą pripažįsta nemokumo administratorius ir jo neginčija joks kitas nemokumo bylos kreditorius, reikalavimas laikomas leistinu. Tai reiškia, kad paskirstant lėšas į tą nemokumo bylos kreditorių bus atsižvelgta.

Jeigu pateiktą reikalavimą ginčija nemokumo administratorius arba nemokumo bylos kreditorius, reikalavimą galima patikrinti tik teisme civilinio proceso tvarka. Tada reikalavimo leistinumą nemokumo byloje priklauso nuo šio civilinio proceso baigties.

13 Kokios yra taisyklės, reglamentuojančios pajamų paskirstymą? Koks yra reikalavimų ir kreditorių teisių eiliškumas?

Pajamų paskirstymas reglamentuojamas NK 128–138 straipsniuose.

Pirmenybė teikiama reikalavimų dėl skolų, patirtų dėl nemokaus skolininko turto, tenkinimui, o tuomet tenkinami kreditorių reikalavimai.

Reikalavimai dėl skolų, patirtų dėl turto, turi būti patenkinami iš karto, kai tik jų reikalavimai užfiksuojami ir sueina jų įvykdymo terminas, neatsižvelgiant į bylos padėtį. Jeigu turimų lėšų nepakanka reikalavimams dėl skolų, patirtų dėl turto, visiškai patenkinti, jie turi būti tenkinami toliau nurodyta tvarka (NK 47 straipsnis):

nemokumo administratoriaus iš anksto sumokėtos piniginės išlaidos;

kitos bylos išlaidos;

trečiosios šalies iš anksto sumokėtos išlaidos, kiek buvo reikalinga bylos išlaidoms padengti;

darbuotojų reikalavimai, jeigu jie neužtikrinti pagal Atlygio garantijų nemokumo atveju įstatymą (vok. *Insolvenz-Entgeltsicherungsgesetz*);

darbuotojų reikalavimai, kylantys iš darbo santykių nutraukimo, jeigu jie neužtikrinti pagal Atlygio garantijų nemokumo atveju įstatymą;

kiti reikalavimai dėl skolų, patirtų dėl turto.

Suma, likusi visiškai patenkinus tuos reikalavimus, kaip turto dalis paskirstoma **nemokumo bylos kreditoriams**. Tenkinti nemokumo bylos kreditorių reikalavimus galima pradėti tik po visuotinio tikrinimo posėdžio. Nemokumo administratorius turėtų iš esmės turi paskirstyti pasikonsultavęs su kreditorių komitetu ir remdamasis nemokumo teismo patvirtintu paskirstymo planu.

Užtikrinimo priemonę turintys kreditoriai turi pirmenybę prieš nemokumo bylos kreditorius ir kreditorius, kurių reikalavimai atsiranda dėl skolų, patirtų dėl turto, jeigu jų reikalavimai yra padengti įkeistu turtu (pvz., užstatu). Bet koks turto realizavimo pajamų perteklius perkeliamas į bendrą nemokaus skolininko turą (NK 48 straipsnio 1 ir 2 dalys).

14 Kokios yra nemokumo bylų užbaigimo (ypač pasiekus susitarimą su kreditoriais) sąlygos ir pasekmės?

Restruktūrizavimo planas

Restruktūrizavimo planas (vok. *Sanierungsplan*) yra nemokumo byloje sudarytas skolininko ir jo kreditorių susitarimas dėl mokėjimų pagal nemokumo byloje pateiktus reikalavimus sumažinimo ir sustabdymo, jis naudojamas siekiant sureguliuoti skolą. Restruktūrizavimo planui turi pritarti dauguma kreditorių, jį turi patvirtinti nemokumo teismas. Jeigu nemokumo byloje skolininko siūlomą restruktūrizavimo planą patvirtina dauguma kreditorių ir nemokumo teismas, skolininkas atleidžiamas nuo įsipareigojimų dalies, viršijančios restruktūrizavimo plano turto dalį.

Skolininkas restruktūrizavimo planą iš esmės gali sudaryti bet kokioje nemokumo byloje, t. y. vykstant ne tik reorganizavimo procesui, bet ir bankroto procedūrai (bankroto procedūra nėra pirmiausia skirta turtui realizuoti ir suskaidyti; net ir vykdamas bankroto procedūrą pirmiausia turėtų būti išnagrinėta, ar įmanoma sudaryti restruktūrizavimo planą).

Restruktūrizavimo plane skolininkas turi nemokumo kreditoriams pateikti pasiūlymą per dvejus metus patenkinti bent 20 proc. nemokumo byloje pateiktų reikalavimų. Verslo nevykdančių fizinių asmenų atveju mokėjimo laikotarpis gali siekti penkerius metus. Restruktūrizavimo planas neturi daryti poveikio atskyrimo teisėms ar atskirus susitarimus sudariusiems kreditoriams. Kreditorių reikalavimai dėl skolų, patirtų dėl turto, turi būti patenkinami iki galo, o nemokumo bylos kreditorių statusas iš esmės yra vienodas.

Nemokumo byla vadinama reorganizavimo procesu, jeigu bylos inicijavimo metu jau yra pateiktas restruktūrizavimo planas.

Skolos sureguliuojimo procesas

Restruktūrizavimo planą galima taikyti ne tik verslo subjektams ir juridiniams asmenims, bet ir verslo nevykdantiems fiziniams asmenims. Jeigu skolos sureguliuojimo procese nepavyksta sudaryti restruktūrizavimo plano, skolininko turtas realizuojamas. Kitos galimybės sumažinti skolą yra mokėjimo planas (vok. *Zahlungsplan*) arba, jei toks planas nepatvirtinamas, skolos gražinimo išskaičiuojant iš uždario procedūra (vok. *Abschöpfungsverfahren*). Mokėjimo planas yra specialiai restruktūrizavimo plano forma. Esminis skirtumas susijęs su konkrečios minimalios turto dalies nebuvimu.

Jeigu kreditoriai mokėjimo plano nepatvirtina, tada teismas skolininko prašymu turi priimti nutartį dėl skolos gražinimo išskaičiuojant iš uždario procedūros įvykdymo, po to atleidžiant nuo likusios skolos. Šiuo atveju kreditorių pritarimo nereikia. Pirmiausia išskaičiuojama ta pajamų dalis, kurią įmanoma suvaržyti. Skolininkas atitinkamus (darbo užmokesčio) reikalavimus penkeriems metams turi perduoti kreditorių patikėtiniui. Pasibaigus perleidimo akto galiojimui, teismas turi užbaigti dar nebaigtą išieškojimo procedūrą ir kartu paskelbti, kad skolininkas atleidžiamas nuo visų likusių neapmokėtų skolų nemokumo bylos kreditoriams (atleidimas nuo likusių skolų, *Restschuldbefreiung*).

Nemokumo bylos užbaigimas

Jeigu nemokumo teismas patvirtina restruktūrizavimo planą (arba mokėjimo planą), nemokumo byla baigiama tada, kai sprendimas patvirtinti planą tampa galutinis. Nemokumo byla automatiškai baigiama, kai galiausiai sudaroma skolos gražinimo išskaičiuojant iš uždario procedūra.

Jeigu restruktūrizavimo arba mokėjimo plano nepavyksta sudaryti, nemokumo byla nemokumo teismas užbaigia priimdamas sprendimą, kai pateikiami galutinio turto paskirstymo įrodymai.

Nemokumo byla taip pat turi būti baigiama, jeigu nemokumo bylos kreditoriai ir kreditoriai turintys reikalavimų dėl skolų, patirtų dėl turto, patvirtina, kad turto nepakanka nemokumo bylos išlaidoms padengti, arba jei tai paaiškėja nagrinėjant nemokumo bylą.

Sprendimai dėl nemokumo bylos užbaigimo skelbiami nemokumo bylų duomenų bazėje (vok. *Insolvenzdatei*).

Kai nemokumo byla galiausiai užbaigiama, skolininkas vėl įgyja visas disponavimo savo turtu teises (išskyrus atvejus, kai nustatoma skolos gražinimo išskaičiuojant iš uždario procedūra); nemokumo administratoriaus įgaliojimai nutraukiami. Be to, skolininkas vėl įgyja neribotą teisumą. Teisės aktais numatyta, kad pasikeičia nebaigtų procesų šalis – vietoj nemokaus skolininko turto ja tampa pats skolininkas. Tam tikruose sektoriuose skolininkas verslą vėl gali vykdyti tik laikydamasis tam tikrų administracinių apribojimų (pvz., pagal prekybos reglamentus (vok. *Gewerbeordnung*) arba profesinių apribojimų (pvz., pagal Advokatų veiklos tvarką (vok. *Rechtsanwaltsordnung*)). Ypač už tyčinį kenkimą kreditorių interesams gali būti taikomos baudžiamosios sankcijos.

15 Kokios yra kreditorių teisės po nemokumo bylos užbaigimo?

Jeigu nemokumo procesas nesibaigia atleidimu nuo skolos (kai vykdomas restruktūrizavimo planas, mokėjimo planas arba atleidžiama nuo likusios skolos po skolos gražinimo išskaičiuojant iš uždario procedūros), nemokumo bylos kreditoriai turi **neribotą teisę** po nemokumo bylos užbaigimo **pateikti papildomą reikalavimą**, t. y. jie dabar vėl gali ieškiniu arba vykdomuoju raštu siekti susigrąžinti likusią skolą, kuri nebuvo gražinta nemokumo byloje.

Kita vertus, atleidimo nuo skolos nemokumo byloje variantai turi tokį poveikį, kad kreditoriams tenkančią turto dalį viršijantys likusieji reikalavimai yra tik netobula prievolė (vok. *Naturalobligation*), t. y. skola be atsakomybės, kuri, nors ir gražintina, nėra priverstinai vykdytina privaloma tvarka.

16 Koks subjektas turi padengti nemokumo bylos sąnaudas ir išlaidas?

Nemokumo bylos išlaidos turi būti dengiamos iš nemokaus skolininko turto.

Jeigu išlaidoms padengti turto nepakanka, nemokumo bylą vis tiek reikia inicijuoti, jeigu prašymą teikiantis kreditorius išlaidas padengiančią sumą sumoka avansu. Kreditoriaus reikalavimas gražinti šią sumą turi pirmenybę prieš kitus reikalavimus dėl skolų, patirtų dėl turto (NK 46 straipsnio 1 punktas).

17 Kokios yra taisyklės dėl sandorių, kurie yra nenaudingi visiems kreditoriams bendrai, pripažinimo niekiniais, jų nuginjimo ar jų nevykdytinumo?

Skolininko teisiniai veiksmai iki nemokumo bylos inicijavimo

Tam tikrus teisinius veiksmus, atliktus iki nemokumo proceso inicijavimo ir kenkiančius kreditorių interesams, galima ginčyti (NK 27 ir tolesni straipsniai).

Galima užginčyti ir su skolininko turtu susijusius pozityviuosius teisinius veiksmus, ir neveikimą. Būtina sėkmingo užginčijimo sąlyga – ginčijamo teisinio sandorio poveikis turi būti **kenksmingas** nemokumo bylos kreditorių interesams. Taip nutinka, jeigu dėl ginčijamo teisinio veiksmo kitiems kreditoriams

sumažėjo reikalavimų patenkinimo galimybės, pavyzdžiui, buvo sumažintas turtas arba padidinti įsipareigojimai. Dar viena sėkmingo užginčijimo sąlyga – užginčijus veiksma turi **pagerėti** kreditorių reikalavimų **patenkinimo perspektyvos**. Be šių bendrųjų sąlygų, siekiant užginčyti teisinį veiksma dar turi būti įvykusios tokios aplinkybės:

Ginčytinumas dėl ketinimo pabloginti kreditorių padėtį (NK 28 straipsnio 1–3 punktai)

Jeigu skolininkas veikė ketindamas pabloginti kreditorių padėtį, o trečioji šalis apie tai žinojo, ginčytinai laikomi veiksmai, vykdyti dešimties metų laikotarpiu iki nemokumo bylos inicijavimo (NK 28 straipsnio 1 punktas). Jeigu apie ketinimą pabloginti kreditorių padėtį nebuvo turima žini tik dėl aplaidumo, užginčijimo galimybė taikoma tik dvejus metus iki nemokumo bylos inicijavimo.

Ginčytinumas dėl turto iššvaistymo (NK 28 straipsnio 4 punktas)

Paskutiniiais metais iki nemokumo bylos inicijavimo sudarytos pirkimo, keitimo ir tiekimo sutartys yra ginčytinos, jeigu kreditorių nenaudai dėl jų buvo iššvaistytas turtas, o kita šalis tai žinojo arba turėjo žinoti.

Ginčytinumas dėl disponavimo turtu be atlygio (NK 29 straipsnis)

Skolininko disponavimas turtu be atlygio per dvejus metus iki nemokumo bylos inicijavimo yra ginčytinas.

Ginčytinumas dėl pirmenybės teikimo (NK 30 straipsnis)

Ši aplinkybė sudaro sąlygas ginčyti tam tikrus teisinius veiksmus, kuriais vienam kreditoriui teikiama pirmenybė prieš kitą kreditorių. Ginčytinumo sąlyga – veiksmas turi būti atliktas per paskutinius metus iki nemokumo bylos inicijavimo. Kartu taikoma sąlyga, kad nemokumas arba per didelis įsiskolinimas atsirado ar prašymas inicijuoti nemokumo bylą buvo pateiktas arba veiksmas buvo atliktas per paskutines 60 dienų iki nemokumo bylos inicijavimo. Jeigu padengimas (reikalavimo patenkinimas arba užstatas) buvo netinkamas (t. y. kreditorius negalėjo jo pareikalauti dėl teisinės nuosavybės turinio arba negalėjo jo pareikalauti šia forma arba tuo metu), daugiau netaikomos jokios (subjektyvios) ginčytinumo sąlygos. Net ir tinkamas reikalavimo patenkinimas arba užstatas (t. y. suma, mokėtina kitai proceso šaliai šia forma arba tuo metu) gali būti ginčijamas pagal NK 30 straipsnį. Šiais atvejais ginčytinumas priklauso nuo skolininko ketinimo teikti pirmenybę ir kitos šalies žinojimo arba aplaidaus nežinojimo.

Ginčytinumas dėl žinojimo apie nemokumą (NK 31 straipsnis)

Ši aplinkybė apima tam tikrus teisinius veiksmus, kurie buvo atlikti per šešis mėnesius iki nemokumo bylos inicijavimo ir po nemokumo įvykio (per didelio įsiskolinimo), jeigu kita šalis žinojo arba bent jau turėjo žinoti apie nemokumą, per didelį įsiskolinimą arba prašymą inicijuoti bylą. Dar viena būtina sąlyga – kreditorius minėtu teisiniu veiksmu turi gauti užstatą ar juo turi būti patenkintas jo reikalavimas arba teisinis sandoris turi turėti tiesioginį kenksmingą poveikį. Teisę užginčyti veiksma turi tik nemokumo administratorius. Prieš tai jis turi gauti kreditorių komiteto pareiškimą (NK 114 straipsnio 1 dalis). Veiksmas ginčijamas pateikiant teismo prašymą, atsiliepiamą į ieškinį (NK 43 straipsnio 1 dalis), prieštaravimą priverstinio vykdymo procesui – turto realizavimui, arba į nemokumo bylą įtraukiant užginčijimo oponentą. Veiksmas turi būti užginčijamas per metus nuo nemokumo bylos inicijavimo, priešingu atveju reikalavimas baigs galioti. Šis terminas gali būti pratęstas, jei nemokumo administratorius ir užginčijimo oponentas sutinka, tačiau tik vieną kartą ir tik trims mėnesiams arba trumpesniam laikotarpiui (NK 43 straipsnio 2 dalis).

Skolininko teisiniai veiksmai po nemokumo bylos inicijavimo

Jeigu skolininkas neturi teisės administruoti turto, jo teisiniai veiksmai po nemokumo bylos inicijavimo, turintys poveikį nemokaus skolininko turtui, nemokumo bylos kreditorių atžvilgiu iš esmės nebegalioja (NK 3 straipsnio 1 dalis). Tai yra **priverstinio vykdymo negalimumo** klausimas. Skolininkas sutartines prievoles gali įgyti ir po nemokumo bylos inicijavimo, tačiau iš tokių prievolių kylančių reikalavimų negalima patenkinti nemokumo kreditorių nenaudai, kol nebaigta nemokumo byla. Vis dėlto nemokumo administratorius vėliau gali patvirtinti tokių sandorių galiojimą.

Paskutinis naujinimas: 11/03/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismų tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.